

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/109/2022
Identifikačné číslo spisu:	7815202851
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7815202851.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: V. Y. X., narodená XX. E. XXXX, S., E. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Peter Harakály, Košice, Mlynská 28 proti žalovanej: Slovenská kancelária poisťovateľov, Bratislava, Trnavská cesta 82, IČO: 36 062 235, zastúpenej Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. januára 2022 č. k. 3Co/1/2022-308, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudok Okresného súdu Rožňava (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) z 08. septembra 2021, č.k. 5C/93/2015-258 o zamietnutí žaloby a priznaní žalovanej voči žalobkyni nároku na náhradu trov konania; potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

2. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým a právnym posúdením súdu prvej inštancie. Žalobkyňa si v konaní uplatnila náhradu škody podľa § 444 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 38 640 eur podľa lekárskeho posudku z 30. októbra 2013, v ktorom bolo ohodnotené porušenie funkcie zažívacích orgánov pri roztrhnutí bránice a obmedzenie hybnosti hrudníka so zrastami pľúc. V konaní vedenom na okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 10C/474/2002 bol vypracovaný znalecký posudok spoločnosťou E. Bratislava a znalecká organizácia neosvedčila správnosť posudku o sťažení spoločenského uplatnenia vystaveného 30. októbra 2013 MUDr. Q.. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňou uplatnený nárok na náhradu škody titulom sťaženia spoločenského uplatnenia v tomto konaní nemá opodstatnenie, keďže sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne už bolo zohľadnené (a odškodnené) v konaní 10C/474/2002, vychádzajúc z už ustáleného zdravotného stavu aj po operácii prietrže zo dňa 10. mája 2016. Nemožno tvrdiť, že by žalobkyňa mala nárok na ďalšie odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia z dôvodov,

ktoré neboli brané do úvahy v konaní Okresného súdu Rožňava pod sp. zn. 10C/474/2002, že by sa jej zdravotný stav a nepriaznivé následky oproti času rozhodovania prvoinštančného súdu v konaní 10C/474/2002 z 18. januára 2019 a Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 5Co/173/2019 zo 4. februára 2020 zhoršili pôvodne nepredpokladaným spôsobom.

3. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa včas dovolanie z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Namietala, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal zásadnou argumentáciou, či môže byť náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytnutá aj na dlhodobu nepriaznivý stav v súvislosti s určitým poškodením zdravia, ktorý sa síce po určitom dlhom období podarí odstrániť, avšak počas tohto dlhého obdobia preukázateľne podstatným spôsobom sťažoval poškodenému uplatnenie v živote a v spoločnosti a spôsobil jej tak v tomto období preukázateľnú ujmu. Následne uviedla vlastné posúdenie definície sťaženia spoločenského uplatnenia s poukazom ustanovenia zákona. Pri dopravnej nehode okrem iného utrpela aj poúrazovú bráničnú prietrž, ktorá jej bola zistená až 14. februára 2013. Toto a aj ďalšie zistenia vyplývajú z doplnku č. 1 znaleckého posudku č. 4/2004 znalca MUDr. V. a znaleckého posudku č. 199/2018 znaleckej organizácie E., ktorý bol podaný v konaní pod sp. zn. 10C/474/2002. Znalec uvedenej organizácie MUDr. V. na pojednávaní v konaní pod sp. zn. 10C/474/2002 potvrdil, že vznik predmetného zranenia je v príčinnej súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou. Táto diagnóza sa postupom času vyvíjala. Po neskorej diagnostike v roku 2013 žalobkyňa podstúpila náročný operačný zákrok, ktorým bol problém odstránený. Následne popísala zdravotné komplikácie a vzniknuté problémy počas 16 ročného obdobia v období produktívneho veku (35 - 50 rokov), ktoré mali veľmi nepriaznivé následky na jej život a spoločenské uplatnenie. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia nebola predmetom konania vedeného pod sp. zn. 10C/474/2002, o čom podľa nej svedčí fakt, že uvádzané nepriaznivé následky neboli bodovo ohodnotené v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia. Preto nesúhlasí s názorom odvolacieho súdu, že táto ujma už bola zohľadnená v konaní pod sp. zn. 10C/474/2002. Poškodenie zdravia počas 16 rokov nebolo zahrnuté v znaleckom posudku znaleckej organizácie a preto je toho názoru, že jej návrh je dôvodný. Aj keď boli v predchádzajúcom konaní tieto následky spomenuté, neboli zahrnuté do bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Preto navrhla zmenu rozsudku odvolacieho súdu tak, že súd zaviazal žalovanú k úhrade uplatnenej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 38 640 eur s úrokom z omeškania, za zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 19 320 eur a priznal jej nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania.

4. Žalovaná uviedla, že dovolateľkou vymedzené právne dôvody nie sú dané, ak súd nerozhoduje podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie. Odvolací súd sa náležite vysporiadal so všetkými zisteniami, ktoré počas konania vyšli najavo, vec správne posúdil a nepochybil ani pri výklade právnych predpisov. Rozhodnutie považuje za preskúmateľné a nemožno mu vyčítať ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Je toho názoru, že žalobkyni nebola odňatá možnosť konať pred súdom a ani neboli porušené jej procesné práva, ktorými by je bolo upreté právo na spravodlivý proces. Preto navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie zamietol pre jeho nedôvodnosť.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobkyňa dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Žalobkyňa namietala nesprávne posúdenie sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré nebolo zahrnuté do konania pod sp. zn. 10C/474/2002.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. V neposlednom rade je dovolací súd viazaný aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

9. Zisťovanie skutkového stavu a správnosť vyhodnotenia vykonaných dôkazov súdom predstavujú skutkovú stránku sporu (skutkové otázky), ktoré nie sú prípustným predmetom dovolacieho prieskumu. Súd zisťuje skutkový stav veci, aby si tak vytvoril predpoklady pre aplikáciu právnej normy, na základe ktorej v konkrétnej veci nachádza právo, teda dochádza k právnemu posúdeniu veci. Právnym posúdením veci je činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o existencii, resp. neexistencii subjektívnych práv a povinností subjektov z právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp zn. 9Cdo/150/2020 zo dňa 27.04.2022).

10. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie nevyplýva nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľa. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je tento prípad. Dovolací súd v tejto súvislosti tiež dodáva, že nie je povinnosťou odvolacieho súdu vždy dopodrobna reagovať úplne na všetky námietky odvolania. Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo dňa 16. marca 2005). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 188/06 zo dňa 08. júna 2006).

11. Posúdenie, či konkrétne zdravotné komplikácie a sťaženie spoločenského uplatnenia boli zahrnuté v konaní Okresného súdu Rožňava pod sp. zn. 10C/474/2002 a na to nadväzujúcu priznanú náhradu je posúdením skutkovým, ktoré je v zmysle vyššie uvedeného z dovolacieho prieskumu vylúčené.

12. Najvyšší súd však musí pripomenúť, že odvolací súd sa s touto námietkou vysporiadal dostatočne v bodoch 26 a 27 odôvodnenia svojho rozhodnutia:

„ 26. V znaleckom posudku č. 199/2018, vypracovanom v konaní 10C/474/2002, v ktorom o.i. bolo obodované sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne, z ktorého súd v tomto konaní vychádzal je výslovne zmieňovaná aj poúrazová bráničná prietrž, ktorá pôvodne v roku 2000 nebola diagnostikovaná a s ňou súvisiace ťažkosti žalobkyne a toto poškodenie zdravia je podchytené aj v doplnku znaleckého posudku č. 4/2004, vypracovanom znalcom MUDr. S. dňa 4.3.2014. V znaleckom posudku č. 199/2018 sú tiež podchytené hospitalizácie žalobkyne v máji 2016, spojené s operáciou bránicovej prietrže a o problémoch s trávením a bolesťach z roku 2012 hovorila žalobkyňa i v rámci vyjadrenia

pred znalcom znaleckej organizácie dňa 29.1.2018. Ruptúru bránice (diagnostikovanú v roku 2013) a operáciu z 10.5.2016 znalecká organizácia pojala aj do výpočtu poranení, ktoré žalobkyňa utrpela pri nehode 23.7.2000 (viď str. 98 posudku). V konaní 10C/474/2002 na pojednávaní konanom 19.12.2018 súd prvej inštancie vypočul aj MUDr. V., ktorý sa podieľal na vypracovaní posudku znaleckej organizácie č. 199/2018 a tento sa podrobne zaoberal roztrhnutím bránice žalobkyne a výslovne upozornil, že sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobkyne bolo možné ustáliť až po vykonaní operácie prietrže. Súd prvej inštancie v rozsudku 10C/474/2002-678 z 18.1.2019 zdôvodňujúc, prečo pri rozhodovaní o odškodnení žalobkyne vychádzal zo znaleckého posudku č. 199/2018 uviedol, že tento „odráža súčasný reálny zdravotný stav žalobkyne a s odstupom času je možné konštatovať, že sa naplno prejavili všetky sťaženia jej spoločenského uplatnenia v reálnej forme, ako aj hodnotenie bolestného pri liečbe zranení, ktoré boli spôsobené pri dopravnej nehode“. Proti tomuto rozsudku žalobkyňa podala odvolanie, v ktorom pri opise svojich obmedzení pri výkone životných úkonov zvlášť upozornila na neskorú diagnostiku traumatického roztrhnutia bránice, kvôli čomu v roku 2016 podstúpila vážnu operáciu.

27. Z uvedeného je zrejmé, že nároky žalobkyne uplatnené v aktuálnom konaní už boli uspokojené pri odškodnení sťaženia jej spoločenského uplatnenia v konaní 10C/474/2002 Okresného súdu Rožňava a v dôsledku pôvodnej škodovej udalosti jej nevznikol ďalší - nový nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, kvôli čomu preskúmaný rozsudok bolo nevyhnutné potvrdiť ako vecne správny v celom rozsahu vrátane výroku o trovách konania.“

13. Z odôvodnenia je zrejmé, že došlo k naplneniu všetkých predpokladaných komplikácií, ktoré neskôr nastali a preto možno súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, že nevznikol nový nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

14. Najvyšší súd konštatuje, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nebol naplnený.

15. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalovanej na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.